

Силабус курсу

Теорія та історія психології

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність – С4 Психологія

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

К.психол.н., доцент Бугерко Ярослава Миколаївна

Контактна інформація

metodology@gmail.com, +380983698694

Опис дисципліни

Дисципліна “Теорія та історія психології” спрямована на формування у студентів адекватного уявлення про предмет, методи та завдання історії психології, її основні категорії, висвітлення методологічних засад історіогенезу психологічної думки, забезпечення поглибленого розуміння студентами особливостей розвитку психологічної науки у співставленні з періодизацією її розвитку.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Методологічні засади історичного аналізу розвитку психологічних знань.	Володіти основними поняттями й категоріями теорії та історії психології, аналізувати основні фактори та принципи, які визначають розвиток психологічної науки.	Ессе, творчі завдання
2 / 2	2. Історичний аналіз психологічного пізнання. Теорії історичного аналізу.	Здатність виділяти критерії і показники основних теорій історичного розвитку психології. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	Реферативні повідомлення
4 / 4	3. Розвиток психологічних уявлень у контексті міфології та філософії стародавнього світу. Психологія античності.	Здатність здійснювати аналіз психологічних уявлень міфологічного періоду розвитку науки, періоду Стародавнього світу та Античності.	Питання, тести
2 / 2	4. Психологічна думка і релігійні ідеї середніх віків	Рефлексувати науковий поступ психологічної думки Середньовіччя, аналізувати особливості моністичного тлумачення зв'язку тіла і душі в середньовічній психології.	Дискусійне обговорення
4 / 4	5. Розвиток філософської та психологічної думки в епоху Відродження, Барокко та Просвітництва.	Рефлексувати науковий поступ психологічної думки на мотиваційному етапі розвитку психологічних знань, здійснювати аналіз детерміністичних засад вивчення психіки	Питання, презентації

		людини, вирішення психофізіологічної проблеми, виникнення раціоналістичної картини світу і людини.	
2 / 2	6. Становлення психології як самостійної експериментальної науки в XIX ст.	Здатність розмежовувати передумови та умови (фактори) формування психології як самостійної науки, вплив природничих наук на становлення психологічних знань.	Питання, структурні схеми
2 / 2	7. Розвиток психології на межі XIX - XX ст. Природничі та когнітивні спрямування у психології XX ст.	Аналізувати вплив знань психофізичної природи психічної діяльності на виникнення окремих напрямків психології на межі XIX - XX ст.	Питання, структурні схеми
2 / 2	8. Розвиток психологічних шкіл Натуральне і соціальне у психіці людини: конфлікт між свідомим і несвідомим у психоаналітичному тлумаченні	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	Дискусійне обговорення
4 / 4	9. Людська психіка в її суб'єктивній самодостатності: гуманістичне висвітлення	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	Аналіз першоджерел
2 / 2	10. Розвиток української психології.	Здатність здійснювати порівняльний аналіз розвитку української психології у співставленні з ходом розвитку історії всесвітньої психології	Питання, реферативні повідомлення, презентації
2 / 2	11. Сучасні проблеми психології. Канонічна психологія – перехід від XX до XXI ст. у психологічному думанні	Здатність рефлексивного аналізу особливостей постановки канонічної психології. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	Питання, реферативні повідомлення, презентації

Літературні джерела

- Бандура А. Механізм самооефективності в людському функціонуванні. *Психологія і суспільство*. 2024. № 4. С.63-94.
- Болтівець С., Карапетян В., Кобилянська І. Творення Євгеном Мілеряном психологічної апаратури в Україні і Вірменії. *Психологія і суспільство*. 2022. № 1. С.163-178.
- Бугерко Я., Гірняк Г. Майбутнє психології: від природничої науки до сфери мислєдіяльності. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С. 192-203.
- Глива Є. Екзистенціалізм та його психотерапевтичний потенціал. *Психологія і суспільство*. 2024. № 2. С. 36-62
- Гроф С. Психологія майбутнього. Пер. з анг. Я.Винницької, О.Редчиць. Львів Terra Incognita, 2019. 400 с
- Кальницька Ю. С. Історія соціальної психології в Україні: друга половина XIX - початок XX ст. : монографія. Київ : Талком, 2019. 148 с.
- Коханова О.П. Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf
- М'ясоїд П. Принцип історизму і мислення у психології. *Психологія і суспільство*. 2019. № 3-4. С. 38-72.

9. М'ясоїд П. Теорія в історичному поступі психологічного пізнання. *Психологія і суспільство*. 2021. № 1. С. 36-65.
10. М'ясоїд П. Культурно-історична психологія і творчість В.А. Роменця. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С.16-77.
11. Роменець В. А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття: Навч.посібник. Київ : Либідь, 2017. 1056 с.
12. Трач Р. Психоаналіз Зигмунда Фрейда як основа людинознавства. *Психологія і суспільство*. 2021. № 1. С. 150-159.
13. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу: психолог у концтаборі. Пер. О.Замойська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. 160 с.
14. Фурман А.В. Сучасні тенденції розвитку сфери психології в оптиці вітакультурної методології. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С.6-15.
15. Щедровицький Г. Психологія і методологія: перспективи співорганізації. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С.122-142.
16. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме. Пер. К. Котюк. Львів : Вид-во «Астролябія», 2020. 608 с.
17. Discovering Psychology: Updated Edition. History of Psychology: Timeline.
<https://www.learner.org/series/discovering-psychology/explorations/history-of-psychology-contemporary-foundations/>
18. Kendra Cherry/ The Origins of Psychology. From Philosophical Beginnings to the Modern Day. 2020
<https://www.verywellmind.com/a-brief-history-of-psychology-through-the-years-2795245>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни “Теорія та історія психології” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів: поточне тестування та опитування; підсумкове тестування за кожним змістовим модулем; ректорська контрольна робота; оцінювання виконання КПІЗ; підсумковий екзамен.

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності.** Використання друкованих та електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (6 занять, 4 теми – 4 оцінки).		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (9 занять, 7 тем – 7 оцінок).		Оцінювання вміння вести дискусію, моделювати проведення диспуту	Оцінювання завдань: 1.Складання структурно-логічних схем	10 тестів по 2 бали 2 теоретичні запитання по 40 балів

2. Модульний контроль 1 проводиться на 6 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль 1 виставляється на основі виконання письмового завдання, а саме: 15 тестових завдань, кожне з яких має 2 бали і два теоретичні питання по 35 балів.	2. Модульний контроль 2 проводиться на 15 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на основі виконання письмового завдання, а саме: 20 тестових завдань, кожне з яких має 2 бали і два теоретичних питань по 20 балів, 1 задача - 20 балів.	представниками певної психологічної школи чи напрямку	2. Оформлення глосарію основних понять 3. Конспектування першоджерел 4. Написання творч. роздуму (есе)	
--	--	---	--	--

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом